

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructorii Conscientiæ R. P. F. Lvdovici Lopez Ordinis Prædicatorvm ...

In qua reliquæ materiæ quæ ad Instructionem Conscientiæ pertinent ex
Orthodoxis Ecclesiæ iudiciis & scholasticorum Theologorum, tum
Iurisconsultorum resolutionibus scitu perutiles latè & copiosè disputantur

López, Luys

Lvgdvni, 1588

Adhuc de custodia, ac de deposito, & de quali culpa teneantur & de aliis
huc attinentibus casibus. Cap. XLVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41259

Adhuc de custodia, ac de deposito, & de quali culpa teneatur
in & de aliis huc attinentibus casibus.

C A P. XLVIII.

Inter prædicta de materia contractus commodati,
aliqua principia communia etiam ad materiam depo-
siti & custodiæ, & locationis prædicta sunt, tamen quia
sermões in vniuersali non tantum profunt, ideo sigilla-
rim quæ reliqua sunt discutienda veniunt. Et primo rur-
sus de deposito dico, quod potest reuocari ad placitum
deponentis, vt tradit Panorm. ^a neque ecclesia tenetur
de deposito facto apud prælatum, vel alium officialem,
nisi fiat per capitulum cum solennitate nisi sit verum in-
uilitatem ecclesiæ: vide Syluest. ibid. §. 2.

^a Panorm.
in cap. bo-
na fides. et
c. 1. de de-
positis.

Præterea, quia depositarius solum de dolo, & lata
culpa: vt diximus, & non de leui tenetur, ideo si non va-
let res suas, & depositas seruare simul, si saluet res
suis tantum in conscientia non tenetur de damno iuxta
dicta supra de commodato. Si vero tenebatur æque ser-
uare vitasque si saluis suis vilioribus pretiosiores alterius
perire permisit, ad iudicium boni viri tenebitur secun-
dum Panorm.

Sed quid si aliquis rebus suis maiorem curam quam
cõmunis vsus hominũ requirit, adhibuit, deposito vero
non tantam, sed quantam naturæ vsus requirit an teneat-
ur de damno in deposito subsecuro? Ad id dubij re-
sponder Bartolus ^b, quod in isto casu de tali dano iste te-
nebitur: si tenebatur deposito tantam diligentiam exhi-
bere sicut suis, quod credo tunc cõtingit quando res ta-
les eor., & res depositæ erant eiusdem pretiositatis, & de-
positum fuit factum gratia recipientis, quia tunc non po-
tuit præferre res suas vt allegatum est ex lege in rebus.
Et commod. quia tunc præsumitur dolus, & non bona
fides. Idem tenet glossa in lege Nerva, quia ibi interuenit
lata culpa iuxta istam legem, vbi minor cura adhibetur
rebus alienis, quam propriis.

Q. 1.
^b Bar. in l.
quod Ner-
ua. ff. de de-
positis.

Ad hæc licet supra meminisse meminerim huius que-
stionis an tabernarius vel magister nauis teneatur de re
deposita in taberna, vel naui si perdat, nunc rursus di-
cimus more Diui Thomæ, qui causa seruandi ordinis, &
aduertentiæ iuuandæ, iam ante dicta ex consulto
repetit

Q. 2.

repetit, prædicta repetentes compendiose, quod tales de tali re nõ tenentur, nisi res deposita in taberna, vel nau fuerit eis consignata. Ita Car. post Spe. in clem. ne in agro.

Q. 2.

¶ Sed quid si talis res consignetur eis in bursa, vel tra-liter quod non videatur? Respondetur, plane tunc non creditur deponenti aliqua periisse nisi prober, auctore Math. in eadem clem. §. sane.

¶ Sed nunquid stabitur tunc iuramento deponentis, & consignantis? Dicitur proculdubio quod non stabitur, ut elicitur de iureiurando, capite finali, quia iuramentum non datur, nisi quando semiplena probatio præcedit, ut in cap. fin. quod metus causa. Secus esset quando ad oculum rem ostendisset, ut pecuniam idem dicas de aliis.

Q. 3.

¶ Ultra hæc, quia insinuatum est depositarium re de-posita utentem sine licentia Domini habita, vel credita dari si periuisset, furtum committere, an hoc in aliquo casu fallat, dubitari ab aliquo posset. Quare ad hoc re-spondentes etiam dicimus, quod fallit hoc in his quæ in-pondere, & mensura deponuntur, quia his uti potest de-positarius dum non se exponat periculo non soluendi et-tali usu, nisi pecunia daretur in sacculo signata, vel do-ponens diceret, nolo hoc frumentum vel huiusmodi di-strahi, quia tunc furti genus esset eis uti. Ideo in hoc ca-su non debet distrahere.

*e. l. qui far-
tū. ff. de cõ-
dit. furti.*

*d. hoc pro-
bat. l. si
sacculi. ff.
depos.*

Q. 4.

¶ Deinde etiam inquirendum venit an semper depo-sitarius teneatur reddere depositum petenti deponenti, quia hoc quoque scitu dignum est, dicimus teneri quid- dem nisi in quatuor his casibus in quibus reddere depo-situm non tenetur. Primus est, quando deponens effectus furiosus gladium depositum repetit, etiam si iurasset ad eius repetitionem semper reddere. ¶ Secundus casus est, si post depositionem bona deponentis publicata fue-runt, quia publico deposito, tunc danda sunt. ¶ Tertius casus est, quando fur deposuit aliquid, & fur, & dominus rei, simul concurrunt, quia in repetitione præponitur do-minus rei. ¶ Quartus casus est, quando fur deponit rem apud dominum cui surripuit, vel apud proprietari-um rei.

*e. c. ne quis
2. 2. q. 2.
f. l. bona fi-
des. ff. depo-
sit.*

Q. 5.

¶ Iam sicut quæsitum est de comodato supra, hic quo- que de deposito, quia peculiaris ratio dubitanda est, in-
dagate

dagare oportet. Vtrum depositum causa compensationis a depositario retineri possit, quia videtur id lege prohibitum esse in capit. bona fides de depof. vbi decernitur depositum via compensationis retineri non posse, neque in toto nec in parte: quamvis in aliis admittatur si debitum est liquidum, ita etiam frater Iosephus in suis floribus. ¶ Sed tandem resolutorie dicendum est cum Panormitano in cap. bona fides, quod si debitum sit liquidum licet in foro exteriori, talis compensatio non admittatur: tamen in foro animæ compensatio indirecta in his depositis bene admittitur. Compensatio vero indirecta secundum Syluestrum est, vbi pro debito, donec sibi solvatur, retinet quis sibi rem debitoris que ad ipsum pervenit.

¶ Deponens autem, rem eam iam depositam furtive accipere non potest, auctore D. Tho. Quia talis sic accipiens gravat depositarium ad restituendum, vel ad ostendendum se liberum. ¶ Duobus tamen casibus ab eo clam potest accipi cum cautione ne iterum restituatur, scilicet quando depositarius noscit rem depositam iniuste possessam esse a deponente, dominus si aliter via iustitie non potest, potest sic eam a depositario recuperare, vel quando dominus rei simul cum usurpante, qui eam deposuit, eam petiit, & utriusque eam depositarius denegavit, potest ab domino clam recuperari si aliter fieri non potest: quia tunc depositarius rem iniuste detinet: ideo clam ab eo auferri potest, eo modo quo alia iniuste detenta, & ea adhibita diligentia, ne iterum cogatur in conscientia vel aliter ex ignorantia facti restituere.

*g D. Tho.
2.2. q. 66.
art. 5.*

*h arg. l. m.
cille. C. de
furtiv.*

Q. 6.

¶ An vero extimatio in deposito aliquid operetur, dicimus quod hoc solum operatur, ut diximus de commo dato, ut si res deposita, dolo, vel culpa lata depositarii pereat, vel deterioretur, deponens a probatione eius extimationis releuetur, non vero ut fiat venditio, atque si casu fortuito pereat, non ideo depositario peribit, quod se sibi data extimata. ¶ Porro quoniam rei depositio causa custodiæ esse videtur, ideo non erit ab re & de custodia non nihil sermonis inferere, & licet Nauarrus in additionibus videatur asserere quod non ad omnes famulos dominus attinet servare res domus: nisi sint specialiter

cialiter ad id ex officio suo præfecti sicut maiores domus maior domos, vel alij quibus specialiter ea cura est commissa: tamen acceptanda videtur illa triplex supradicta distinctio custodum, quia quidam sunt qui sine mercede, sed gratis custodiunt. ¶ Secundo alij custodes sunt qui accipiunt mercedem: sed non specialiter pro custodia.

¶ Tertio verò alij sunt qui accipiunt specialiter mercedem pro custodia rei, primi tenentur de dolo, & lata culpa tantum, quia gratia alterius custodiunt. ¶ Secundi verò tenentur de dolo, & lata culpa, & leui. ¶ Tertij tenentur etiam de leuissima, sed credid- rim hos postremo

i *Glofin l. etiam specialiter mercedem pro custodia accipientes non teneri de leuissima, sed tantum de leui nisi propter de ff. locat.* acceptam mercedem ipsi se obtulissent in casu, quod res pretiosa alias diligentissimo pro custodia erat tradenda.

Q. 6. 7. ¶ At merito quis hic hæsitabit, acceptio mercedis in his contractibus commodati, depositi, locati, quanto maiorem obligationem operatur. Nec enim quæstio hæc videtur superuacanea. Quare ad eam dicitur primo quod quando sumus in contractu, in quo quis tenetur solum de dolo, & lata culpa: acceptio tunc mercedis pro custodia facit, ut tenetur de leui: non autem de leuissima, vel de casu fortuito: nisi præcesserit mora in restituendo, vel pactum, quo ad id obligaretur: ita supra ex *Nauar. k* & sic intelligitur. *cap. bona fides de depositis.*

k *Nauar. Sum. Lat. cap. 17. nu. 181.* ¶ Secundo dicitur quod si sumus in contractu, in quo quis tenetur de leui culpa, sicut in locato, quando res nõ requirit diligentissimam curam, sic acceptio mercedis pro custodia facit ut tenetur pro leuissima, & sic venit intelligenda dicta lex qui mercedem. ¶ Et tenetur etiam de culpa eorum, quorum opera vitur: si ipse diligentiam non adhibuit. *l. si merces. ff. locat.*

§ qui custodiam. ¶ At vero quoniam locans operas suas officiaris quod de leui culpa tantum teneretur dictum est, hoc exceptionem habet in casu, quo quis officialis operas suas locat in re: quæ curam diligentissimam requirit, ut in gemma ponenda, vel veste pretiosa conficienda, & huiusmodi, quia hic tenetur etiam de leuissima, alias de leui extra istum casum tantum tenetur.

¶ *Pote*

